

## Kultur og kunnskap

**Hva vil være de viktigste kunnskapsbehovene for aktører som utformer og forvalter kulturpolitikk i tiden fremover? Dette er et av hovedspørsmålene til Kulturdepartementets FoU- utvalg som skal levere sin rapport i april 2012. I dag finnes ikke korte og enkle svar på dette spørsmålet.**

Kommunene har ansvar for å utforme og forvalte kulturpolitikk på lokalt nivå. Hva vil være deres viktigste kunnskapsbehov? Sett i et helhetsperspektiv vet vi forsvinnende lite om samspillet i lokalt kulturliv, i og mellom aktiviteter, aktører, deltakere, organisering, samarbeid, finansiering, kompetanse, kvalitet, etterspørsel, muligheter, begrensninger, prosesser.....

Joda det finnes utredninger og rapporter, men det finnes ikke grunnleggende helhetlig og sammenhengende kunnskap. Det nærmeste vi kommer kommunesektorens kulturpolitiske utfordringer er rapporten *Kommunal kultursektor i endring* som Norsk kulturråd står bak. Denne reiser imidlertid minst like mange spørsmål som den gir svar.

Det er en vanskelig oppgave utvalget har fått, og de har sikkert allerede diskutert både rammer og innfallsvinkler, kultur og kulturbegrep. Men om vi nå holder fast på det lokale. Hva er relevant kunnskap for lokalt kulturutviklingsarbeid? Hvem har den nødvendige helhetsoversikten og kompetansen for å bestille og få fram denne kunnskapen? Hvilke innfallsvinkler og innsatsfaktorer snakker vi om?

Det kom nylig en svensk rapport, NOLL KOLL<sup>1</sup>, som har sett på oppfølging av svenske kommuners kulturvirksomhet mht innsats, utbytte og kvalitet. De hadde en gjennomgang av 5 ulike kommuner, men fant ikke noen form for systematisk FoU-virksomhet av egne kulturtiltak og investeringer. De sammenligner funnene for kultur med andre kommunale sektorer og finner at kulturfeltet skiller seg ut med manglende strategier for vurdering og oppfølging av egne tiltak og bevilgninger. De henviser spesielt til skolesektoren der det finnes gode systemer for måloppnåelse mht økonomi og kvalitet. Det er ingen grunn til å tro at det er store forskjeller mellom Norge og Sverige på dette området.

Det er likevel ikke vanskelig å finne gode eksempler på at kultur er viktig. I Venezuela vokste det på 70-tallet fram en bevegelse – El sistema – som i utgangspunktet er et sosialt system for å bekjempe fattigdom der musikk brukes som verktøy for sosial forankring og utvikling. I tillegg til å ha lykket med sitt sosiale prosjekt, har El sistema også frambrakt dyktige musikere og dirigenter.

Hva skal til for å oppnå det samme i Norge? Vi har allerede mange gode redskaper, være seg kulturskoler, den kulturell skolesekk, frivillige kulturaktiviteter eller profesjonelle kulturinstitusjoner. Men vet vi at det fungerer slik vi vil, at det gir de gode resultatene vi håper og tror skal komme? Hva skal til for at alle barn og voksne får tilgang til meningsfull egenaktivitet og gode kulturopplevelser som kulturloven sier? Hva skal til for at alle får utviklet talent, kreativitet, selvfølelse og oppleve gleden over å mestre? Hva trenger vi av kompetente kulturarbeidere for å sikre kvalitet i alle ledd? Og hvordan bidrar vi til å utdanne slike kulturarbeidere? Svarene på disse spørsmålene er viktige innfallsvinkler for god samfunnsutvikling, fordi kultur og kulturaktiviteter er gode innfallsvinkler til, og utløsere for, det samfunnet etterspør – nemlig utvikling og nyskaping – på alle felt.

Åse V Festervoll  
November 2011

---

<sup>1</sup> NOLL KOLL Bristande oppfølging av kommuners kulturverksamhet, TIMBRO oktober 2011